УДК 376.3:364-78-053.5

Єфремова А.А. *здобувач другуго (магістерського) рівня вищої освіти 1-го року навчання спеціальності «Соціально-психологічна реабілітація»*
Власенко К.О. *к. пед. наук, доцент кафедри соціальної роботи та реабілітації Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ, Україна)*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У сучасних умовах розвитку інклюзивного освітнього середовища в Україні особливої актуальності набуває проблема соціально-педагогічної реабілітації дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами (ООП). Така реабілітація передбачає створення сприятливих умов для розвитку кожної дитини відповідно до її індивідуальних особливостей, потреб та потенціалу.

Особливості розвитку таких дітей вимагають не лише педагогічного підходу, але й широкого спектра психолого-соціальної підтримки. Саме тому соціально-педагогічна реабілітація розглядається як міждисциплінарний

процес, що об'єднує педагогів, психологів, соціальних працівників, логопедів та інших фахівців, які взаємодіють з дитиною.

За визначенням Калініної Т. С., Самойлової І. В. та Кондратенка В. О., одним із основних завдань психолого-педагогічного супроводу є формування готовності дитини до шкільного навчання, що є важливою складовою соціально-педагогічної реабілітації в інклюзивному середовищі [1]. Дослідники наголошують, що підвищення мотивації до навчання, розвиток комунікативних і соціальних навичок значною мірою залежать від якісного супроводу дитини з боку освітнього середовища та родини.

Серед ефективних напрямів такої реабілітації важливе місце займають інноваційні підходи, зокрема природотерапія. Як зазначено в монографії Кравченко О. О., Міщенка М. С. та Левченко Н. В., методи природотерапії мають позитивний вплив на емоційний стан, комунікативні здібності та загальний психосоціальний розвиток дітей з ООП [2]. Такі методи включають використання природи як терапевтичного середовища: ігротерапія на свіжому повітрі, трудотерапія в шкільних садах, екскурсії та заняття на природі, що дозволяє поєднувати реабілітаційні та освітні заходи в єдину систему.

Практика застосування інновацій у сфері освіти та виховання дітей з ООП продемонстрована у збірнику Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Тут представлено теоретичні основи та практичні кейси адаптації навчального процесу до потреб дітей з особливими освітніми потребами [3]. Це охоплює, зокрема, диференційоване навчання, індивідуальні плани розвитку, мультидисциплінарну взаємодію фахівців, адаптацію освітнього середовища (організація навчального простору, підбір дидактичних засобів), впровадження технологій активного залучення батьків до освітнього процесу.

Особливої ваги в реабілітаційному процесі набуває формування позитивної самооцінки дитини, її емоційної стійкості, здатності взаємодіяти в колективі однолітків. Психологічний комфорт у класі, підтримка зі сторони вчителів і однокласників сприяє зменшенню рівня тривожності, страху перед новим або складним завданням, що є поширеною проблемою у дітей з ООП.

Соціально-педагогічна реабілітація охоплює не лише індивідуальну роботу з дитиною, а й взаємодію з її родиною, соціальним оточенням, залученням до освітнього та культурного життя. Роль батьків у цьому процесі є визначальною, оскільки саме вони забезпечують постійну емоційну підтримку, стабільне середовище та сприяють формуванню життєвих навичок.

Таким чином, соціально-педагогічна реабілітація дітей з ООП молодшого шкільного віку є багатогранним процесом, який потребує системного підходу, інтеграції ресурсів освіти, медицини та соціального захисту. Вона передбачає формування стійкої мотивації до навчання, розвиток комунікативних навичок, формування соціального досвіду в колективі, а також адаптацію дитини до соціального середовища. Поглиблення міждисциплінарної співпраці, удосконалення форм і методів роботи з урахуванням індивідуальних потреб дитини є ключем до ефективної інклюзивної політики в Україні.

Список використаних джерел

1. Калініна, Т. С., Самойлова, І. В., Кондратенко, В. О. (2021). Психолого-педагогічний супровід дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Психологія, (4), 124–128.
2. Кравченко, О. О., Міщенко, М. С., Левченко, Н. В., Резніченко, І. Г., Бойко, О. М., Бойко, М. М., Молоченко, І. А., Чупіна, К. О., Загоруйко, В. А. (2020). Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами: Інноваційні технології природотерапії (Монографія). Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
3. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. (2024). Інноваційні підходи в освіті та реабілітації дітей з особливими освітніми потребами (Ю. Д. Бойчук (Ред.) та ін.). ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.
4. Грищенко, С. В., Михієнко, Л. П. (2021). Соціальна реабілітація дітей з особливими освітніми потребами. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025